

בוד איתם בשדה מגיל 13-12. אבל מי ש' רוצה שבנו ילמד — אין דבר קל יותר. עשרות בתי-ספר מקצועיים מוקמים כל שנה. אתה נוסע בפרברי קאהיר, ובכל צד אתה רואה בניינים עצומים. בית-ספר סכני לחרסות, בית-ספר סכני לבנאים, וכן הלאה. גם שירות הבריאות הוא היגיון לחלוטין. הפועלים מקבלים הכל, במיסגרת הביטוח הלאומי. עכשיו ינהיגו את זה גם בכפרים, לכל פלאח.

אם תשאלו אותי, יש תופעות-לחאי שלי- ליות. צריכת התרופות עלתה פי 27 בעשר השנים האחרונות. כי הן ניתנות חינם. ב' רחובות המרכזיים, כל כמה עשרות מטרים — בית-מרקחת. והרופאים נותנים לא רק טפיל, אלא גם תעודות-מחלה. על סמך תעודות אלה מקבלים חופשה בתשלום. ואם ה' רופא לא רוצה לתת — מאיימים עליו. אבל אלה, בסופו של דבר, תופעות שוליות.

★ ★ ★

הרופים והאהבה החופשית

ל זה, כמובן, מחייב תיכונן נרחב. מכיון שהכנסותיה של מצרים במטבע זה אינן מספיקות לכל הצרכים השוטפים, וגם לפיתוח מתוכנן, מעדיפים את המיסעלים הגדולים לפלדה, לבניית ספינות, או את השקעות בסכר אסואן — וגם ייצור ורכישת נשק. פירוש הדבר, שצרכים יומיומיים לא זוכים לתשומת-הלב הראויה להם. קשה מאוד — כמעט בלתי-אפשרי, הייתי אומר — לקנות בקאהיר חלקי-חילוף למכונית פרי-סית, או למכונה במפעל ישן.

בתי-מלאכה מתלוננים על מחסור בכלים, וכשאתה רוצה לעשות מפתח חדש — לא קל. אחת התוצאות הקשות היא מצב התחבורה הציבורית. אני צריך לומר, בכל ה' כנות, שנסיעה באוטובוס או בטרם בקאהיר היא עכשיו עינוי. אנשים תלויים על הדלתות כמו זבובים, והאוטובוסים ישנים ורעועים.

יש רובעים מסויימים בקאהיר, שאי-אפשר ללכת בהם ברגל. הרחובות — לא רק ה'

הנשיא המיושב

כך נראה עבד-אל-נאצר בתמונה שצולמה לפני חודש, בחג המהפכה: מכטיף בצדעיו, ממושקף ומיושב. פופולרית בכלל. האינטליגנציה והקאדרים הפוליטיים מבינים את ההכרח בניהול המל-חמה הזאת, אבל האיש הפשוט לא מתלהב מן הרעיון שבנו נמצא שם רחוק. מה עוד, שאומרים לו שהוא הורג שם ערבים. זה לא נעים. אבל לא מרבים לדבר על זה.

גם ישראל אינה מעסיקה את ההמונים. הם לא אוהבים אותה. זה ברור לגמרי. אבל הם לא מדברים עליה כל היום. רק כשיש תקן ריאות-גבול, או שהצבא הישראלי מתקיף ב' איזה מקום — אז מדברים כולם על ישראל.

קראתי אולי שלושה-רבעים מהדברים ש' עבד-אל-נאצר כתב או אמר בערבית. בכל מה שנוגע לישראל, הוא אנטי-ישראלי ואנטי-ציוני חריף. אבל לא כמו הסורים, או כמו אדם שמתכוון כבר מחר לצאת לפעולה. אלא הוא מאשים את ישראל כל הזמן, ומראה שהיא משתרת את האימפריאליזם המערבי, דברים כאלה. כשהוא מדבר על מלחמה —

המהפכן הצעיר

כך נראה נשיא מצרים, גמאל עבד-אל-נאצר (שמאל), בפרוץ המהפכה של יולי 1952: צעיר, שופע מרץ, ליד הגנרל מוחמד נגיב, שהיה אז נשיא מצרים.

והוא יחשוב שדפקו אותו. הוא רוצה דווקא מכונית אמריקאית, או צרפתית.

★ ★ ★

מעצרו של קומוניסט

דברים האלה עניינו אותי במיוחד, כי אני הקדשתי שנים רבות מחיי ל' תנועה הדמוקראטית המתקדמת במצרים. כן, אפשר לקרוא לה התנועה הקומוניסטית, למרות שבמצרים תמיד היתה התנועה מפוצלת לשניים או שלושה גופים.

כיום פורקו כל המפלגות והתנועות הפועליות במצרים, פרט לאיחוד הסוציאליסטי. גם המפלגה הקומוניסטית פורקה. ואני לא מתכוון לפירוק רשמי, על פני השטח, אלא ממשי. אני חושב שבכל מצרים לא נשאר אפילו תא אחד של התנועה הקומוניסטית, הפועל במחתרת. כי החברים הגיעו למסקנה, שמכחינה מע-

גמאל עבד-אל-נאצר עצמו צריך לחתום על פקודת-המעצר.

למה עצרו את כמאל? אי-אפשר לקבל שום תשובה ברורה. לפי מה שמקורביו של עבד-אל-נאצר הסבירו, הוא קיבל מהמשרה ה' חשאיית דו"ח, כי כמאל נראה לאחרונה כחבר רת עוד שניים מחבריו הקומוניסטים לשעבר, כשהוא מסב בבתי-קפה. אותם השניים נש' מעו מדברים בהודמוניות אחרות על הצורך להקים מפלגה קומוניסטית חדשה במחתרת. לכן הוא נעצר.

★ ★ ★

מהפכה לאומית

כל אני יודע, ומקורביו של עבד-אל-נאצר יודעים, כי כמאל היה המנהיג הקומוניסטי הראשון שהכריז על התפרקות' מרצון של תנועתו, שהיתה אחד משלושת

כך חיים במצרים

זה תמיד בעתיד הרחוק. הוא יודע, ואני מניח שהישראלים יודעים, שמלחמה אינה מעשית.

★ ★ ★

מסוגל לעשות שלום

כל זה לא פיתרון, כי ישראל אינה יכולה לכפות שלום בכוח. ומלחמת 1956 הוכיחה זאת. ייתכן רק, שכוחות עוי' נים ישתמשו בישראל נגד התנועה הלאומית הערבית. זאת סכנה והכוחות המתקדמים בתוך ישראל צריכים להיאבק נגד אפשרות זו.

כי דבר אחד ברור: אם מישהו מכל המני' הגיעים הערביים יהיה מסוגל לעשות שלום עם הכוחות הדמוקראטיים בתוך ישראל, זה יכול להיות רק גמאל עבד-אל-נאצר.

הוא המנהיג היחידי בעל שיעור-קומה, ו' בעל מעמד בינלאומי, שיכול לבוא בחשבון, ואני חושב, שדווקא ככל שמתחזק מעמדו, ייתכן הדבר יותר. לכן מצאתי לנכון לבוא דווקא לישראל.

בצאתי מאן, אמשך להיות פעיל, כמובן, אהיה באירופה. אולי באלג'יריה. מי יודע? אולי עוד אחזור פעם למצרים?

האירגונים הקומוניסטיים במצרים, והוא לא עשה זאת כטכסיס, אלא הצהיר, מתוך אמון גה, שאין כל טעם לנהל פעולה נגד המישטר, לא בנפרד ממנו. הוא הושיט יד נאמנה ל' מהפכה של עבד-אל-נאצר.

מדוע בכל זאת נעצר? לדעתי, אחד משני דברים: או שהקצינים הריאקציוניים, המשרתים עדיין במשטרה, חיפשו את ההזדמנות הראשונה בשביל להתנקם בו, על שהצליח להסתתר שש שנים במחתרת; או שעבד-אל-נאצר עצמו היה צריך להרגיע את חוגי ה' ימין, כאשר הורה לעצור את מנהיגי האחים המוסלמים. הוא פשוט רצה להראות להם, שהוא אובייקטיבי. את המחיר שילם כמאל, בהיותו מנהיג קומוניסטי ידוע, ועבד-אל-נאצר יכול היה לומר: "המהפכה שלנו לא-ר' מית, לא קומוניסטית".

★ ★ ★

זמה עם ישראל?

ני מניח שאתם רוצים גם לדעת מה חושבים במצרים על בעיות בווערות, כמו ישראל, תימן ודברים כאלה. קודם כל, אני צריך להודות: המלחמה בתימן אינה

מדיה-פוליטית, אסור להפריע לעבד-אל-נאצר במאמציו. להיפך: יש לתת לו יד ללא תנאים. אספר כאן את סיפורו של חברי כמאל עבד-אל-חלים. אני לא יודע אם הוא מוכר בישראל. על כל פנים, הוא משורר ידוע, ופירסם יצירות רבות. הוא אחד הפעילים הראשונים של התנועה הקומוניסטית במצרים. ב'1958, כאשר הורה עבד-אל-נאצר לע' צור את כל חברי התנועה הקומוניסטית, ו' שלח אותם למעצר, הצליח עבד-אל-חלים ל' הימלט. הוא ירד למחתרת, ובמשך שש שנים הסתתר וקיים את פעילותו הקומוניסטית, תוך קבלת עזרה כספית ואחרת לא רק מ' חברים בתוך מצרים, אלא גם מידידים ב' אירופה.

ב'1964 ניתנה חנינה לכל הקומוניסטים, ועבד-אל-נאצר הוזמן אותם להשתלב במערכת המדינה ובשירות האיחוד הסוציאליסטי. אני הייתי בין אלה ששחררו או ממעצר. ידיתי כמאל עבד-אל-חלים יצא או מהמחתרת, ואפילו קיבל איזו עבודה במוסד ממשלתי מצרי.

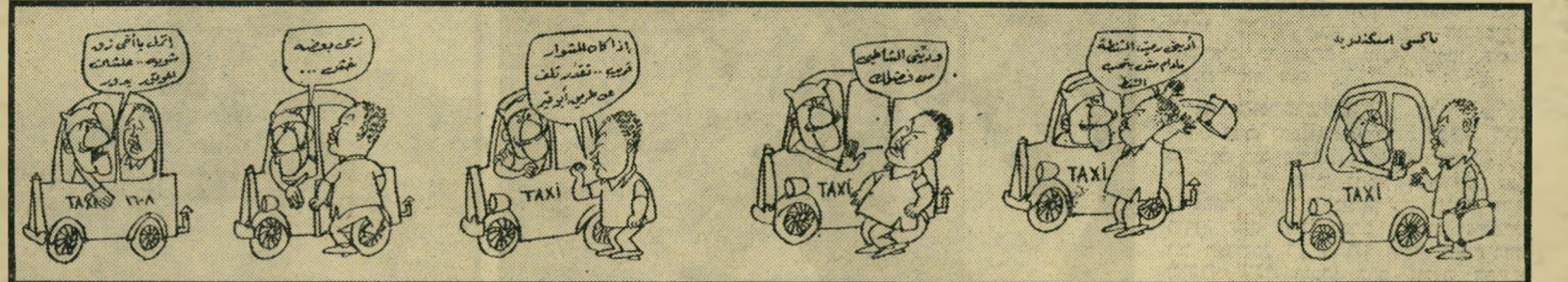
הוא חי בשקט — עד לפני שלושה חוד' שים, פתאום, בלי אזהרה, הוא נעצר. אתם צריכים להבין, שעכשיו זה לא דבר פשוט לעצור מישהו מסיבות פוליטיות.

מידרכות — מלאים בצפיפות מבני-אדם. וכל הזמן — נולדים מיליונים חדשים. מאז שיש בחסון בפרנסה, וחיון חיים לילדים — מור' לידים יותר. הממשלה מנסה לעשות משהו — מוכרים גוללות נגד הריזון, שתיים בחצי-גרש; עובדות סוציאליות נותנות הרצאות בבתי-ספר לקאדרים; רופאים מסבירים; זה לא עוזר במיוחד. לא כל-כך מהר נפטרים ממינהגים וממחשבות של דורות.

הנה, למשל, היחס אל ברית-המועצות. כל מי שעובד עם סכנאים סובייטיים, או בא' במגע עם משלחות מברית-המועצות, יודע להעריך אותם כראוי. הם אינם מתערבים בו עניינים שלא שלהם, הם לא מתנשאים כמו האנגלים או הגרמנים. פשוט בני-אדם וחבי' רים טובים.

יחד עם זאת, מתנהלת כל הזמן תעמולה נגדם ברחוב. לא שהם רעים, או מוזיקים ל' מצרים. אלא דברים כמו: "הם רוצים להסל את הדת במצרים"; או "הם רוצים שבחורים ובחורות מצריים יפסיקו להתחתן ויקיימו אהבה חופשית".

ברור לגמרי מה מקור ההשמורת האלה: האחים המוסלמים. לפעמים זה חורר די עמוק. הן למישהו מכונית מוסקובי', למשל,

דוחה אותו. אחר-כך זורק הלקוח את מזוודתו, כדי לא להכביד על המכונית הרעועה. הנהג בכל זאת אינו מוכן. הלקוח מציב: "אם הדרך קצרה מדי, עשה כמה סיבובים בעיר." לבסוף מסכים הנהג, והנוסע מתיישב פנימה. אז מצווה עליו הנהג: "עכשיו צא החוצה ודחוק!"

זוהי סידרת קריקטורות, האופיינית ל' הנומר המצרי המפורסם. היא נושאת את קורה לאורך המבקש לנסוע במונית. הנהג

ביקורת על המישטר